

FIRST LANGUAGE TURKISH

Paper 0513/01
Reading

General comments

The first part of the First Language Turkish Reading exam paper is based on a fiction text. Candidates are tested on their ability to understand what is said explicitly or implicitly in a text they have read; whether they can analyse and evaluate the text in order to answer questions about it; and their understanding of how writers use effects to influence the reader.

Comments on specific questions

Section A

In order to do well in **Question 1** and **2**, candidates need to:

- write their answers in their own words unless the question requires a direct quotation from the passage
- write concise answers
- read the questions very carefully before starting to answer and ensure that they are answering the precise question asked
- remember that if two marks are available for a question, they will need to provide two points in their answer in order to have access to full marks for that question.

Question 1 is divided into a series of sub-questions which require answers of various lengths. The sub-questions are based on Passage A and test the candidates' ability to:

AO1 Reading

R1 demonstrate understanding of explicit meaning
R2 demonstrate understanding of implicit meaning and attitude. } 16 marks

Candidates should be reminded that all the answers to the questions are in Text A and the questions are arranged according to the order of the explanation in the text (with the exception of a synoptic question which would cover the whole text). Candidates should read the questions carefully to understand the details and focus on the key points to answer correctly. They should only write the answer and not copy the entire section where the answer is located.

There are 25 marks available for Reading.

Question 1

- (a) This question was answered correctly by most candidates. Some candidates lost a mark by writing 'They wondered who the people who lived in the house were' instead of 'They were successful in finding out who the people who lived in the house were'. Candidates should carefully consider the information given in the text when answering the questions.
- (b) This question was answered correctly by most candidates. The most popular answers were 'The old couple kept watch over the cherries' and 'the old couple cried when the solicitor brought the rent money'.
- (c) The majority of candidates answered this question correctly. Candidates who were not sure of the meaning of the word 'teşrif' gave answers that were considered incorrect, such as 'the doctor honouring the patient's home', rather than 'The doctor seeing, examining or visiting the patient'.

- (d) This question was answered correctly by many candidates. Most candidates made the connection between 'the seriousness of the disease' and therefore 'paying money is inevitable'.
- (e) Most of the candidates answered this question correctly. Some candidates used the word 'ganice' which is used in the text, while others used the word 'more', which has the same meaning.
- (f) Candidates who could not work out the meaning of the words 'ahret' and 'havalename' in the passage could not answer this question correctly. Some candidates got full marks by saying 'The doctor thought they would pay part of the examination fee with prayers' based on the phrase 'Apparently they will transfer some of the visit fee to God Almighty' in the previous sentence. Those who wrote 'The doctor thought they would pay the entire examination fee with prayers' were not awarded the mark. It is recommended that candidates comprehend the relevant part of the question very well before answering.
- (g) On the whole, this question was answered correctly. Some candidates wrote 'The doctor found this statement significant' as an answer and received no marks because it was necessary to explain what was significant about the statement.
- (h) A large number of candidates answered this question correctly. The common incorrect answer was 'The old lady no longer listens to her husband.'
- (i) A large number of candidates answered this question correctly.
- (j) Most candidates answered this question correctly.
- (k) A large number of candidates answered this question correctly.
- (l) Many candidates answered this question correctly. The common mistake was 'Because Zehra was buried under the cherry tree in the garden'. In fact, the old couple just thought or assumed this was the case.

Question 2

These sub-questions are based on Passage A, and test the candidates' ability to:

R4 demonstrate understanding of how writers achieve effects and influence readers. [9 marks]

- (a) Some candidates only explained the meaning of the words 'fat customer' and 'generous'. What was required was to understand the subtle sarcasm the author used with these words. Some candidates showed that they understood the irony and gave good explanations.
- (b) Some candidates did not get any marks because they did not explain why the doctor was surprised. Those who got full marks were able to explain that the doctor was very surprised by the 'generous behaviour from people who thought he was so stingy'.
- (c) Those who explained 'It becomes important because it helps the doctor who thinks he knows the elderly couple very well, realise that he doesn't know them at all' gained the mark
- (d) The majority of candidates answered this question correctly.
- (e) Here, candidates who got full marks gave examples of how the gardener's actions were not in line with common sense. For example, they got full marks for 'The gardener ignored the old woman's request for a few cherries and turned his head the other way' and 'He ignored the crying of the old woman and her granddaughter', stating that this was not in line with common sense.
- (f) Those candidates who stated that 'golden hair' reminded them of life and beauty, while 'blood-stained hair' reminded them of the opposite meanings of pain and evil, achieved the mark. Candidates who only wrote that gold hair was 'blonde' and blood-stained hair was 'red' did not receive the mark.

- (g) Candidates who explained the effect of the author's words on the reader, their feelings and thoughts received the mark. The most common responses were sadness, sorrow, appreciation and regret.
- (h) A large number of candidates answered this question correctly.

Section B

Question 3

(R3) In this question, candidates are expected to write a 200–250 word directed writing piece to answer the question by analysing, evaluating and developing the information, ideas and opinions they have obtained from Text B and Text C. (R5) In this way, candidates' ability to choose the sections they should use in their directed writing is also assessed.

AO1 Reading [15 points]

Candidates will be evaluated based on their ability to:

- (R3) select a wide range of facts, ideas and opinions from both texts.
Using the support they get from the text, analyse, evaluate and develop facts, ideas and opinions.

For example: *In a good planning, the sustainability of the environment and human relationships is very important. In a plan that pays attention to this situation, the land is not only used for housing but also for other elements. Plans that will meet the cultural and entertainment needs of the people such as opera houses, amusement parks, theatres and sports halls are good plans.*

- (R5) to select and use the necessary information for a specific purpose.
The candidate develops, evaluates and analyses the chosen content in a way that clearly fulfils all elements of the task.

For example: *One of the biggest problems in rushed projects, such as in a Black Sea plateau, is environmental pollution. If illegal constructions, shanty houses are not followed up, or if other settlements are damaged due to a planning error, chaos may result.*

AO2 Writing [10 marks]

Candidates will be assessed on their ability to:

- W1** articulate experience and express what is thought, felt and imagined
- W2** organise and structure ideas and opinions for deliberate effect
- W3** use a range of vocabulary and sentence structures appropriate to context
- W4** use register appropriate to context
- W5** make accurate use of spelling, punctuation and grammar.

Candidates who want to get a high score for writing should pay attention to the following points:

- The directed writing piece should be easy to understand, well organised, and a good connection should be established between sentences and paragraphs.
- The points related to the question in both texts should be carefully selected. When making and developing points, it is not essential to follow the order of the information in the original texts.
- Sections copied from the original texts do not earn points. The writing should be original.
- The length of the text should be as stated in the instructions, and the response should be legible.
- The directed writing should be in complete sentences and the paragraphs should be logically connected to each other in order to produce a meaningful written piece.

Candidates should make sure that they leave enough time to check their writing when planning their exam time. Writing marks are awarded for this section as well as reading marks, so candidates should remember to check grammar, spelling and punctuation carefully.

FIRST LANGUAGE TURKISH

Paper 0513/01
Reading

Genel Yorumlar

Ana Dil Türkçe Okuma sınavının ilk bölümü kurgusal bir metne dayanmaktadır. Adaylar, okudukları bir metinde açıkça veya dolaylı olarak söylenenleri anlama becerileri; metni analiz edip değerlendirip değerlendiremedikleri ve yazarların okuyucuyu etkilemek için efektleri nasıl kullandıklarını anlama becerileri açısından test edilirler.

Belirli sorulara ilişkin yorumlar

Section A

1 ve 2 sorularda başarılı olmak için adayların şunları yapması gerekir:

- Soru, metinden doğrudan alıntı gerektirmediği sürece cevaplarını kendi sözcükleriyle yazmaları
- Kısa cevaplar yazmaları
- Cevaplamaya başlamadan önce soruları dikkatlice okumaları ve tam olarak sorulan soruyu cevapladıklarından emin olmaları
- Bir soru için iki puan varsa, o sorudan tam puan alabilmek için cevaplarında sorulan iki noktaya da yer vermeleri gerektiğini unutmamaları.

1 Soru, farklı uzunluklarda cevaplar gerektiren bir dizi sorulara ayrılmıştır. Bu sorular, A Metnine dayanır ve adayların şu becerilerini test eder:

AO1 Reading

R1, açık anlamı anlamayı gösterir

R2, örtük anlamı ve tutumu anlamayı gösterir. 16 puan

Adaylara, soruların tüm cevaplarının Metin A'da bulunduğu ve soruların metindeki açıklama sırasına göre düzenlendiği hatırlatılmalıdır (metnin tamamını kapsayan özet sorular hariç). Adaylar, ayrıntıları anlamak için soruları dikkatlice okumalı ve doğru cevap vermek için önemli noktalara odaklanmalıdır. Sadece cevabı yazmalı ve cevabın bulunduğu bölümün tamamını kopyalamamalıdır.

Okuma için 25 puan mevcuttur.

Soru 1

- (a) Bu soru çoğu aday tarafından doğru cevaplandı. Bazı adaylar, 'Evde yaşayan insanların kim olduğunu anlamayı başardılar' yerine 'Evde yaşayan insanların kim olduğunu merak ettiler' yazarak puan kaybetti. Adaylar, soruları cevaplarken metinde verilen bilgileri dikkatlice değerlendirmelidir.
- (b) Bu soru çoğu aday tarafından doğru yanıtlandı. En popüler yanıtlar 'Yaşlı çift kirazları kimse yemesin diye bekçilik ediyordu' ve 'Avukat kira parasını getirdiğinde ağlaşıyorlardı' oldu.
- (c) Adayların çoğunluğu bu soruyu doğru cevapladı. 'Teşrif' kelimesinin anlamından emin olmayan adaylar, 'Doktorun hastayı görmesi, muayene etmesi veya ziyaret etmesi' yerine 'Doktorun hastanın evine teşrif etmesi' gibi doğru kabul edilen cevaplar verdiler.
- (d) Bu soru birçok aday tarafından doğru yanıtlandı. Adayların çoğu, 'hastalığın ciddiyeti' ile 'para ödemenin kaçınılmazlığı' arasında bağlantı kurdu.

- (e) Adayların çoğu bu soruyu doğru cevapladı. Bazı adaylar metinde geçen 'ganice' kelimesini kullanırken, bazıları da aynı anlama gelen 'çok fazla' kelimesini kullandı.
- (f) Parçadaki 'ahret' ve 'havalename' kelimelerinin anlamını çıkaramayan adaylar bu soruyu doğru cevaplayamadı. Bazı adaylar, bir önceki cümledeki 'Görünüşe göre muayene ücretinin bir kısmını Yüce Allah'a aktaracaklar' ifadesine dayanarak 'Doktor muayene ücretinin bir kısmını dualarla ödeyeceklerini düşündü' diyerek tam puan aldı. 'Doktor muayene ücretinin tamamını dualarla ödeyeceklerini düşündü' diyen adaylara ise puan verilmedi. Adayların cevaplamadan önce sorunun ilgili kısmını çok iyi anlamaları önerilir.
- (g) Genel olarak, bu soru doğru cevaplanmıştır. Bazı adaylar cevap olarak 'Doktor bu ifadeyi önemli bulmuştur' ifadesini kullanmış ve ifadenin önemli yönünün açıklanması gerektiği için puan alamamıştır.
- (h) Çok sayıda aday bu soruyu doğru yanıtladı. En sık karşılaşılan yanlış yanıt ise 'Yaşlı kadın artık kocasını dinlemiyor.' oldu.
- (i) Çok sayıda aday bu soruyu doğru yanıtladı.
- (j) Adayların çoğu bu soruyu doğru yanıtladı.
- (k) Çok sayıda aday bu soruyu doğru yanıtladı.
- (i) Birçok aday bu soruyu doğru cevapladı. Yaygın hata, 'Zehra bahçedeki kiraz ağacının altında gömülü olduğu için' idi. Aslında, yaşlı çift bunun böyle olduğunu düşünüyordu veya varsayıyordu.

Soru 2

Aşağıdaki sorular, A Metnine dayanmaktadır ve adayların şu becerilerini test etmektedir:

R4, yazarların okuyucuları nasıl etkilediğini ve onlar üzerinde nasıl etki yarattığını anlama becerisini göstermek. [9 puan]

- (a) Bazı adaylar sadece 'şişman müşteri' ve 'cömert' kelimelerinin anlamlarını açıkladı. Asıl gereken, yazarın bu kelimelerle kullandığı ince alaycılığı anlamaktı. Bazı adaylar bu ironiyi anladıklarını göstererek iyi açıklamalar yaptılar.
- (b) Bazı adaylar, doktorun neden şaşırdığını açıklamadıkları için puan alamadı. Tam puan alanlar ise, doktorun 'cimri olduğunu düşündüğü insanların cömert davranışlarına' çok şaşırdığını açıklayabildi.
- (c) 'Yaşlı çifti çok iyi tanıdığını düşünen doktorun aslında onları hiç tanımadığını fark etmesine yardımcı olduğu için önemli hale geliyor' diyenler puan kazandı.
- (d) Adayların büyük çoğunluğu bu soruyu doğru yanıtladı.
- (e) Burada tam puan alan adaylar, bahçıvanın davranışlarının sağduyuya uygun olmadığına dair örnekler verdiler. Örneğin, 'Bahçıvan yaşlı kadının birkaç kiraz isteğini görmezden geldi ve başını çevirdi' ve 'Yaşlı kadının ve torununun ağlamasını görmezden geldi' ifadelerinde tam puan alarak bunun sağduyuya uygun olmadığını belirttiler.
- (f) 'Altın saç' ifadesinin kendilerine yaşamı ve güzelliği, 'kanlı saç' ifadesinin ise acı ve kötülüğün zıt anlamlarını hatırlattığını belirten adaylar puan aldı. Sadece altın saçın 'sarı', kanlı saçın ise 'kırmızı' olduğunu belirten adaylar puan alamadı.
- (g) Yazarın sözlerinin okuyucu üzerindeki etkisini, duygu ve düşüncelerini anlatan adaylar not aldı. En sık verilen yanıtlar üzüntü, keder, takdir ve pişmanlık oldu.
- (h) Büyük sayıda aday bu soruyu doğru yanıtladı.

Section B

Soru 3

(R3) Bu soruda adayların, Metin B ve Metin C'den elde ettikleri bilgi, fikir ve görüşleri analiz ederek, değerlendirerek ve geliştirerek soruyu yanıtlamak için 200–250 kelimelik yönlendirilmiş bir yazı yazmaları beklenmektedir. (R5) Bu şekilde adayların yönlendirilmiş yazılarında kullanacakları bölümleri seçme becerileri de değerlendirilmektedir.

AO1 Okuma [15 puan]

Adaylar aşağıdaki yeteneklerine göre değerlendirilecektir:

- (R3) Her iki metinden de geniş bir yelpazede gerçekleri, fikirleri ve görüşleri seçin. Metinden aldığınız desteği kullanarak gerçekleri, fikirleri ve görüşleri analiz edin, değerlendirin ve geliştirin.

Örneğin: *İyi bir planlamada, çevrenin ve insan ilişkilerinin sürdürülebilirliği çok önemlidir. Bu duruma dikkat eden bir planlamada, arazi yalnızca konut olarak değil, diğer unsurlar için de kullanılır. Opera binaları, eğlence parkları, tiyatrolar ve spor salonları gibi halkın kültürel ve eğlence ihtiyaçlarını karşılayacak planlar iyi planlardır.*

- (R5) Belirli bir amaç için gerekli bilgileri seçmek ve kullanmak. Aday, seçilen içeriği, görevin tüm unsurlarını açıkça karşılayacak şekilde geliştirir, değerlendirir ve analiz eder.

Örneğin: *Karadeniz platoları gibi aceleyle getirilmiş projelerde en büyük sorunlardan biri çevre kirliliğidir. Kaçak yapılaşmalar, gecekondular takip edilmezse veya planlama hatası nedeniyle diğer yerleşim yerleri zarar görürse, kaos yaşanabilir.*

AO2 Yazma [10 puan]

Adaylar aşağıdaki becerilerine göre değerlendirilecektir:

- W1** Deneyimlerini dile getirme ve düşünülen, hissedilen ve hayal edileni ifade etme
- W2** Fikirleri ve görüşleri bilinçli bir etki yaratmak için düzenleme ve yapılandırma
- W3** Bağlama uygun çeşitli kelime dağarcığı ve cümle yapıları kullanma
- W4** Bağlama uygun yazım kurallarını kullanma
- W5** Yazım, noktalama ve dilbilgisini doğru kullanma.

Yazma sınavından yüksek puan almak isteyen adayların aşağıdaki noktalara dikkat etmesi gerekmektedir:

- Yönlendirilmiş yazı parçası anlaşılması kolay, iyi düzenlenmiş ve cümleler ile paragraflar arasında iyi bir bağlantı kurulmuş olmalıdır.
- Her iki metinde de soruyla ilgili noktalar dikkatlice seçilmelidir. Noktaları oluştururken ve geliştirirken, orijinal metinlerdeki bilgilerin sırasını takip etmek zorunlu değildir.
- Orijinal metinlerden kopyalanan bölümler puan kazandırmaz. Yazı özgün olmalıdır.
- Metnin uzunluğu talimatlarda belirtildiği gibi olmalı ve cevap okunaklı olmalıdır.
- Yönlendirilmiş yazı tam cümlelerden oluşmalı ve paragraflar anlamlı bir yazılı parça oluşturmak için mantıksal olarak birbirine bağlanmalıdır.

Adaylar, sınav zamanlarını planlarken yazılarını kontrol etmek için yeterli zaman ayırdıklarından emin olmalıdırlar. Bu bölüm için okuma notlarının yanı sıra yazma notu da verilir, bu nedenle adaylar dil bilgisi, yazım ve noktalama işaretlerini dikkatlice kontrol etmeyi unutmamalıdır.

FIRST LANGUAGE TURKISH

Paper 0513/02
Writing

Key messages

There are two sections in this paper, **Section A** and **Section B** and 2 titles in each section. In **Section A** there is one discursive and one argumentative essay title. **Section B** has one descriptive and one narrative essay title. The candidate is required to choose one title from each section and write two essays. All compositions require 350–450 words.

- Reading both alternative titles carefully in each section is very important. This enables candidates to choose the titles which will work best for them.
- Each title ends with an instruction which specifies whether the response will be a discursive essay, an argument, a description or a story.
- **Section A** titles require a formal style which means avoiding colloquial or slang terms whereas descriptive or narrative texts of **Section B** require less formal, often creative language.
- Finally, writing an essay plan helps in two ways:
It ensures that the most suitable title is chosen. Some titles may sound appealing but the candidate's repertoire for that specific topic may not be enough to produce a text at the required length. If the composition is too short there will not be enough well-defined, well-developed arguments /ideas/images/narrative details required for top marks.
It helps organise thoughts into paragraphs, stay on topic in each paragraph and avoid repetition.

Section A

Discussion

Discursive essays do not expect the writer to prove a point but discuss both sides of an argument, reflecting opposing views regarding the topic. For example, if a candidate has chosen to answer **Question 1** in **Section A**, then they are expected to discuss both the advantages and disadvantages of genetic engineering. They will need to write about the achievements of this science, giving examples, and then explain, again giving examples, why some people believe that living organisms should not be interfered with.

Argument

Argumentative essays expect the writer to support a specific opinion, thesis or statement, presented in the title. Opposing opinions can be discussed but the main target of the essay is to persuade the reader to agree with the writer's claim. Argumentative essays are more about the thoughts and feelings of the person writing the essays, compared to discursive essays.

For example, if a candidate has chosen to answer **Question 2**, which asks whether they agree with the statement, that 'People should be able to express their views freely about works of art like painting, music, theatre et cetera' they have to demonstrate why they are agreeing or disagreeing with this statement, again supporting their views with examples.

In both discursive and argumentative essays, candidates are advised to use signposting words like 'firstly', 'secondly', 'finally', to prepare the reader for what is coming; 'in addition', 'what is more', 'another point', 'besides', 'also' if they will be giving another example to support a previously presented view.

Section B

The key issue in **Section B** is to remember the difference between descriptive and narrative essays.

Description

Descriptive essays are like painting a picture and adding sound, smell, feelings to it, to help the reader visualise what is being described. So the essay aims not only to create a clear image but also rouse emotions, maybe even memories and create an atmosphere. This year, **Question 3**, for example, asked the candidates to describe the sounds, colours, smells they observed on an island where they found themselves abandoned and the feelings the experience evoked in them. Sometimes candidates forget that they have chosen a topic that requires a descriptive essay and launch into a story in the middle of their response. This causes loss of marks as there may not be enough descriptive content in the essay to achieve full marks.

Narrative

Narrative topics may sound easy to write but candidates should remember that without a clear structure in mind it is not possible to write a good story. A simple narrative with a beginning, middle and an end does not guarantee a good mark. In narrative essays, the aim is to arouse the interest of the reader. Some description can be used to make the story more vivid, but a good story also needs to have a plot, characters, setting, climax, and a conclusion.

All responses, apart from the relevance and quality of the content, are also assessed for the quality of their use of:

- vocabulary – well chosen, appropriate to the content
- sentences – a wide range, well-constructed, some complex
- spelling, punctuation and grammar.

General comments

This year many candidates presented exceptional information regarding use of genetic engineering in various branches of medicine, agriculture and animal breeding and how this developing branch of science is used to solve global problems like famine. It was good to see how effectively some candidates were able to use the information they gained across the curriculum to write a good discursive essay about the status of genetic engineering.

This year there were far fewer examples of irrelevant quotations being used, which shows that teachers read this report carefully.

A few candidates have a tendency to use archaic words, some of which are not even in the Turkish Language Institution's Daily Language Dictionary. Candidates are advised to refrain from using such words unless absolutely necessary. They slow down marking and are often difficult to decipher in a handwritten text, which may lead to loss of marks.

Finally, some candidates tend to repeat what they have already said, in various other ways, probably in order to reach the word limit. This may only overshadow the appreciation they may gain in the other parts of their response. As stated in the key messages, 'Reading both alternative titles carefully in each section is very important. This enables candidates to choose the titles which will work best for them'.

Comments on specific questions

Section A

Question 1

Question 1 started with a statement saying some people believe that the cells of living organisms should not be used as the subject of scientists. Please note, there was a grammatical error in the context statement, but this did not affect the candidates' ability to answer the question, which was, 'What are the advantages and disadvantages of genetic engineering?'

Approximately one third of candidates opted for this question. Those candidates who demonstrated a lot of information regarding the aim, the work done, the capacity of this area of science and then indicated the forecasted negative possibilities, scored high marks.

Question 2

Question 2 also started with a statement: 'People should be able to freely voice their opinions regarding forms of art like painting, music, theatre etc.' The candidate then was required to write whether or not they agreed or disagreed with this view, justifying their opinion.

This was a popular question. The majority of candidates expressed their support for freedom of speech, both for artists and for the consumers of art, presenting a good case reinforced with good examples. Some started with 'cave paintings' claiming that they were drawn at the time by people who wanted the rest of the world to know what they were thinking. Many gave Guernica as an example which reflects Picasso's anti-war approach and is still popular. Some candidates claimed that if it were not for freedom of speech at the time, the artists would not be able to produce this artwork and people today would not be able to refer to it, to express their anti-war feelings.

Those who were against freedom of speech for the artist or for the art consumer, claimed that some artists may abuse this freedom to produce art which may provoke hatred against certain ethnic groups, a social class or encourage unethical behaviour. Those who chose to approach the topic from the consumers' point of view, similarly claimed that if people were allowed to freely criticise the work of an artist they do not like, or praise the artist they like, this would cause similar repercussions. The responses which were well-focused, well organised and presented a persuasive argument with good language, scored high marks.

Section B

Question 3

This question required candidates to imagine that they found themselves abandoned on an island. They were asked to describe the island with its sounds, colours, scents and the emotions all this evoked.

The first thing candidates need to remember is that this question is asking them to write a descriptive essay. They are expected to describe, for example, the sea, the sky, the coast, the trees, flowers, animals, whatever can be expected to exist on an island. Then come the emotions this awkward situation, beautiful or frightful, will arouse.

Some candidates came up with a fascinating description of what they saw around the island, also referring to positive emotions that the beautiful, welcoming environment evoked in them. Some described the island as a frightening place and described their fear of isolation. Some moved about on the island, continuing to describe what they saw. Some of them touched upon the reason why they were abandoned on the island.

However, some candidates, probably because they did not read the question carefully, turned their response into a story. The question was not asking the candidate to write an account or story of this particular experience. The possibility of making this mistake is underlined in the key messages.

Question 4

This question asked the candidates to use the following statement in her/his story. 'Her/His hopes were rising.' The number of candidates choosing to write a story was high as usual. Writing a story seems to be perceived as an easier task than the other essay types. This is true only if the candidate has a story, realistic or not, in mind. A story with a plot, that is, a series of events which encourage the reader to read more, a setting, that is, a location where the events take place and characters, people or other beings, who experience the events in the story. In addition, the language used should reflect feelings, thoughts and events effectively and convincingly.

This year some very engaging stories were told. For example, a representative of an animal species which has moved to another planet because of being tired of watching human beings treating nature so disrespectfully, says, upon seeing people trying to stop other people cutting down trees, that their hopes are rising. After all they may come back to our planet. Or the story of the man who has spent all his life doing office work for his boss who is the same age as him. He has no other life and left all his dreams of becoming a singer behind. But when his boss shows no sign of sincere sorrow after the sudden death of a colleague, again his age, he announces his resignation, and, as he closes the door of the boss's room, he says he feels his hopes are rising.

TÜRKÇE ANA DİL

Paper 0513/02
Yazma Becerisi

Temel mesajlar

Bu sınavda iki bölüm, **Bölüm A** ve **Bölüm B** ve her bölümde 2 başlık vardır. **Bölüm A**'daki anlatım biçimlerinden biri açıklama diğeri tartışma, **Bölüm B**'deki anlatım biçimlerinden biri betimleme diğeri öyküleme. Adayın her bölümden bir başlık seçip iki kompozisyon yazması gerekir. Kompozisyonlar 350–450 sözcük uzunluğunda olmalıdır.

- Adayların her iki seçeneği de okuması çok önemlidir. Bu, adayın en başarılı olacağı başlığı seçmesini sağlayacaktır.
- Bütün başlıklar, yazılacak metnin bir açıklama mı, tartışma mı, betimleme mi ya da öyküleme mi olduğunu açıkça belirtir.
- Bölüm A** başlıkları resmi bir dil kullanmayı gerektirir. Bunun anlamı, günlük konuşma dili ve argodan kaçınmaktır. **Bölüm B**'nin betimleme ve öyküleme metinleri ise daha samimi, daha çok yaratıcı bir dil gerektirir.
- Son olarak bir plan yapmak iki şekilde yarar sağlar:
Öncelikle en uygun başlığın seçildiğini anlamının en iyi yoludur. Bazı başlıklar çekici gelse de adayın bu konudaki birikimi, istenen uzunlukta bir metin yazmak için yeterli olmayabilir. Eğer kompozisyon çok kısaysa iyi not almak için gerekli miktarda iyi açıklanmış ve geliştirilmiş sav, fikir, betimleme ya da öykü içermeyecektir. Plan, düşünceleri paragraflar halinde düzenlemeyi, paragraflarda konudan sapmamayı sağlayacak ve tekrarı önleyecektir.

Bölüm A

Açıklama

Açıklayıcı metinlerde yazarın herhangi bir görüşü kanıtlaması değil, konuyla ilgili farklı görüşlere yer vermesi beklenir. Örneğin **Bölüm A**'da **1. soruyu** seçen adaylar yazılarında genetik mühendisliğin hem avantajlarını hem de dezavantajlarını dile getirmelidirler. Örnekler vererek hem bu bilim dalının başardıklarını anlatmalı hem de yine örneklerle, neden bazı insanların canlı organizmalara müdahale edilmemesi gerektiğini düşündüğünü, açıklamalıdır.

Tartışma

Tartışma metinleri yazarın, başlıkta belirtilen görüşü, tezi ya da beyanı, savunmasını gerektirir. Karşıt görüşler tartışılabilir ancak metnin esas hedefi, okuyucunun, yazarın görüşüne katılmasını sağlamaktır. Tartışmacı metinlerde, metni yazan kişinin düşünce ve duyguları açıklayıcı metinlere kıyasla daha fazladır.

Örneğin eğer aday **2. Soruyu**, yani 'İnsanlar resim, müzik, tiyatro gibi sanat dallarında görüşlerini özgürce ifade edebilmelidir.' düşüncesine katılıp katılmadığı sorusuna cevap vermeyi seçmişse, bu görüşe neden katıldığını ya da katılmadığını, örnekler vererek açıklamalıdır.

Hem açıklama hem de tartışma metinlerinde, adayların 'ilk olarak', 'ikinci olarak', 'sonuç olarak' gibi ifadelerle okuru metinde bundan sonra ne geleceğini konusunda hazırlaması, 'ayrıca', 'bundan başka', 'dahası', 'buna ek olarak' gibi ifadelerle, bir evvelki görüşü destekleyen bir görüş belirtileceğini göstermesi yararlı olacaktır.

Bölüm B

Bölüm B'de en önemli konu, betimleme ve öyküleme metinleri arasındaki farkı hatırlamaktır.

Betimleme

Betimleme yazmak, bir resim yapıp okurun o resmi zihninde canlandırabilmesine yardımcı olmak için, ona ses, koku ve duygu eklemek gibidir. Yani betimlemenin hedefi yalnızca net bir görüntü yaratmak değil, duyguları, hatta belki anıları uyarmak ve bir atmosfer yaratmaktır. Örneğin, bu yıl 3. Soru, adaylardan kendilerini bir adada terkedilmiş olarak bulduklarını hayal etmelerini ve adada algıladıkları sesleri, renkleri, kokuları ve bu deneyimin onlarda yarattığı duyguları betimlemelerini istemişti. Ancak bazen adaylar bir noktadan sonra betimleyici bir metin yazmaları gerektiğini unutup bir öykü yazmaya koyuluyorlar. Bu durum, cevapta yeterince betimleyici içerik olmadığı için not kaybetmelerine sebep oluyor.

Öyküleme

Öyküleme konuları adaylara kolay görünebilir ancak unutulmamalıdır ki eğer akılda net bir kurgu yoksa iyi bir hikâye yazmak mümkün değildir. Giriş, gelişme ve sonuç bölümü olan basit bir öykü iyi bir notu garantilemez. Öyküleme metinlerinde amaç okurun ilgisini uyandırmaktır. Öyküyü canlandırmak için betimleme kullanılabilir ancak iyi bir öyküde bir olay örgüsü, kişiler, olayların yaşandığı yer, bir düğüm noktası ve sonuç olmalıdır.

Bütün cevaplar, içeriğin başlıca uygunluğu ve niteliğinin yanı sıra aşağıdaki öğeleri kullanmadaki becerileri bakımından da değerlendirilir:

- söz varlığı – iyi seçilmiş, içeriğe uygun
- cümleler – çeşitli, iyi kurulmuş, birkaçı birleşik
- imlâ, noktalama ve dil bilgisi.

Genel yorumlar

Bu yıl birçok aday 1. soruya cevaplarında genetik mühendisliğin tıp, tarım ve hayvan yetiştiriciliği alanlarının çeşitli dallarında nasıl kullanıldığını ve gelişen bu bilim dalının açlık gibi küresel sorunları çözmek için nasıl devreye girdiğini anlatan fevkalade bilgiler sergilediler. Bazı adayların, öğretim programları yoluyla edindikleri bilgileri kullanarak genetik mühendisliğin durumu konusunda bu denli iyi bir tartışmacı yazı yazıklarını görmek çok iyiydi.

Yine bu yıl, konuyla ilgisi olmayan, yerli yersiz, ünlü sözler çok daha az kullanılmıştı. Bu da öğretmenlerin bu raporu dikkatle okuduğunu gösteriyor.

Bazı adaylar, kimisi TDK Güncel Türkçe Sözlükte dahi geçmeyen eskicil sözcük kullanma eğilimi gösteriyorlar. Adaylara, kesinlikle gerekli olmadığı sürece, bu tip sözcük kullanmaktan kaçınmalarını tavsiye ediyoruz. Çünkü bunlar el yazısı kullanılan bu sınavda sözcüklerin deşifre edilmesini çok güçleştirdikleri için not verme işlemini yavaşlatıyor ve not kaybına bile sebep olabiliyor.

Son olarak, bazı adaylar, muhtemelen sözcük limitine ulaşmak için, zaten daha önce ifade ettiklerini, çeşitli şekillerde tekrarlıyor. Bu tutum onların yazının başka bölümlerinde kazandıkları beğeniye gölge düşürebilir. Temel Mesajlarda belirtildiği gibi adayların her iki seçeneği de okuması çok önemlidir. Bu, adayın en başarılı olacağı başlığı seçmesini sağlayacaktır.

Sorulara ilişkin yorumlar

Bölüm A

1. Soru

1. Soru bazı insanların, canlı hücrelerin bilim adamlarının çalışmalarında kullanmasını doğru bulmadıklarını anlatan bir cümleyle başlıyordu. Bu cümlenin gramer yapısında bir hata vardı ancak bu, adayın 'Genetik mühendisliğin avantajları ve dezavantajları nelerdir?' sorusunu cevaplayabilmesini engellemedi.

Adayların takriben üçte biri bu soruyu seçmişti. Cevaplarında bu bilim dalının amacı, yaptıkları ve kapasitesi konusunda geniş bilgi sergileyen, ardından öngörülen olası olumsuzlukları dile getiren adaylar yüksek not aldılar.

2. Soru

2. Soru da 'İnsanlar resim, müzik, tiyatro gibi sanat dallarında fikirlerini özgürce ifade edebilmelidir.' cümlesiyle başlıyor ve adaylardan bu görüşe katılıp katılmadıklarını, sebepleriyle yazmaları isteniyordu.

Bu soru oldukça popüler bir soruydu ve adayların çoğunluğu hem sanatçılar hem de izleyici, dinleyici, okuyucu gibi sanat tüketicilerinin fikirlerini özgürce dile getirebilmelerinden yana olduklarını, iyi örneklerle destekledikleri iyi savunmalarla dile getirmişti. Kimileri 'mağara resimlerinden' başlayıp o insanların bu resimleri dünyanın geri kalanının düşüncelerini bilmesini istedikleri için yaptıklarını ileri sürüyordu. Birçoğu Guernica'yı Picasso'nun hala popüler olan savaş karşıtı duruşuna örnek olarak vermişti. Bazı adaylar eğer o dönemde düşünceleri özgürce ifade etmek mümkün olmasaydı, sanatçıların bu eserleri yaratamayacaklarını ve bugün de insanların savaş karşıtı duygularını dile getirmek için o eserlere atıfta bulunamayacaklarını yazmışlardı.

Sanatçının fikirlerin özgürce dile getirebilmesine karşı olanlar, bazı sanatçıların, bu özgürlüğü, kimi etnik gruplara, bir sosyal sınıfa karşı nefret uyandıran ya da ahlaksız davranışları teşvik eden sanat eserleri üretecek şekilde kullanabileceklerini iddia ediyordu. Konuya sanat tüketicileri açısından tartışmayı seçen adaylar, benzer şekilde eğer insanların sevmedikleri bir sanatçının eserini özgürce eleştirmelerine ya da sevdikleri bir sanatçınınkini övmelerine izin verilirse, bunun da benzer sonuçlara yol açacağını ileri sürüyorlardı. İyi odaklanmış, iyi düzenlenmiş ve ikna edici bir tartışmayı iyi bir dil kullanarak sunan cevaplar yüksek not aldılar.

Bölüm B

3. Soru

Bu soru adaylardan kendilerini bir adada terkedilmiş olarak bulduklarını hayal etmelerini, sesleri, renkleri, kokularıyla bu adayı ve bütün bunların kendilerinde uyandırdığı duyguları betimlemelerini istiyordu.

Burada adayların hatırlaması gereken ilk şey bu sorunun onlardan bir betimleme metni yazmalarını istediğidir. Bir adada bulunması muhtemel olan ne varsa, örneğin gökyüzünü, denizi, kıyıyı, ağaçları, çiçekleri, hayvanları betimlemeleri gerekiyordu. Daha sonra da bu garip durumun uyaracağı bütün güzel ya da korkutucu duyguları.

Bazı adaylar adada gördüklerini ve güzel ve sevecen bir atmosferin onlarda uyandırdığı olumlu duyguları çok etkileyici bir dille betimlemişlerdi. Bazıları ise adayı ürkütücü bir yer olarak betimlemiş ve korku ve yalnızlık duygusunu dile getirmişti. Bazı adaylar adayı bir uçtan bir uca dolaşırken gördüklerini betimlerken bazıları da neden adada terkedilmiş oldukları konusuna da değinmişti.

Ancak, muhtemelen soruyu dikkatle okumadıkları için, bazı adaylar metinlerini bir öyküye döndürmüştü. Soru, onlardan bu adadaki deneyimleri ile ilgili bir öykü yazmalarını istemiyordu. Temel Mesajlarda bu hataya düşme olasılığının altı çizilmiştir.

4. Soru

Bu soruda adaylardan içinde şu cümleyi kullandıkları bir öykü yazmaları isteniyordu. 'Umudu yeniden yeşeriordu.' Her zamanki gibi bir öykü yazmayı tercih edenler çoğunlukta idi. Anlaşılan öykü yazmak diğer anlatım biçimlerinden daha kolay bir iş olarak görülüyor. Bu, ancak adayın aklında, gerçekçi olsun olmasın, bir hikâye varsa doğrudur. Yani okuyucuyu okumaya teşvik eden bir olaylar zinciri, olayların geçtiği bir mekân ve öyküde anlatılanları yaşayan insan ya da başka şeyler. Ayrıca, öyküde duyguları, düşünceleri ve olayları etkili ve inandırıcı bir şekilde anlatan bir dil kullanılmalıdır.

Bu yıl bazı çok ilgi çekici öyküler anlatılmıştı. Örneğin, insanların doğaya son derece saygısızca davranmasını izlemekten bıkip bir başka gezegene göçen bir hayvan türü temsilcisi, birilerinin ağaçları kesmesine mani olan insanları gördüğünde 'ümidinin yeşerdiğini' anlatıyordu. Belki de gezegenimize geri dönmeye karar verebilirlerdi. Ya da bütün ömrünü kendisiyle aynı yaşta olan patronu için bir ofiste çalışarak geçiren adam. Adamın başka hiçbir hayatı yoktur ve şarkıcı olma rüyalarını çoktan geride bırakmıştır. Ancak patronunun yine aynı yaşlarda bir iş arkadaşının ani ölümüne hiçbir üzüntü belirtisi göstermemesi üzerine öykünün kahramanı istifasını verir ve patronun odasının kapısını kaparken 'ümitlerinin yeşerdiğini' söyler.